

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIIY TA’LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
QO‘QON DAVLAT UNIVERSITETI**

“TASDIQLAYMAN”
Qo‘qon davlat universiteti
rektori D.Sh.Xodjaeva
29-avgust 2025-yil

**IQTISODIYOT NAZARIYASI
FANINING O‘QUV DASTURI**

Bilim sohasi:	300000 – Ijtimoiy fanlar,jurnalistika va axborot 400000 – Biznes, boshqaruv va huquq
Ta’lim sohasi:	310000 – Ijtimoiy va xulq atvorga mansub fanlar 410000 – Biznes va boshqaruv
Ta’lim yo‘nalishi:	60410100 – Iqtisodiyot (tarmoqlar va sohalar bo‘yicha) 604101800 - Menejment 61010400- Logistika 60410600 - Bank ishi 60410200-Buhgalteriya hisobi

Fan/modul kodi IQN11210		O'quv yili 2025-2026	Semestr 1,2	ECTS - Kreditlar 10	
Fan/modul turi Majburiy		Ta'lim tili O'zbek		Haftadagi dars soatlari 4	
1.	Fanning nomi		Auditoriya mashg'ulotlari (soat)	Mustaqil ta'lim (soat)	Jami yuklama (soat)
	Iqtisodiyot nazariyasi		120	180	300
2.	I. Fanning mazmuni Fanni o'qitishdan maqsad – talabalarga jahon miqyosida to'plangan va bir tizimga keltirilgan iqtisodiy bilimlarning nazariy asoslarini, iqtisodiyotning asosiy tushunchalari, kategoriyalari, qonunlarini, tamoyillarini, ularning amal qilish xususiyatlari va mexanizmlarini hamda ularni amalda tatbiq etish ko'nikmasini hosil qilishdan iborat. Fanning vazifasi – talabalarni taraqqiyotning turli bosqichlarida va turli mamlakatlarda tarkib topib shakllangan nazariy bilimlar, iqtisodiy mushohada qilish usullari bilan qurollantirish; iqtisodiy hodisa va jarayonlar mazmunini mantiqiy mushohada qilish uchun zarur bo'lgan uslubiy yondashuvlarni egallashiga ko'maklashish; ular ongiga iqtisodiy taraqqiyotda erishilgan yutuqlar asosida milliy mafkuraning asosiy qoidalarini singdirish; iqtisodiyotni modernizatsiyalash, erkinlashtirish va islohotlarni chuqurlashtirish asosida hozirgi zamon rivojlangan bozor iqtisodiyotini shakllantirishning dolzarb muammolarini ochib berish; iqtisodiyot va iqtisodiy munosabatlar to'g'risida milliy ko'nikmalarni hosil qilish. Fanning asosiy manbalari: Milliy va xalqaro statistik ko'rsatkichlar, milliy va xalqaro tashkilotlarning ma'lumotlari, mamlakatning oliy vakillik organi xamda vakolatli davlat hokimiyat idoralari tomonidan qabul qilingan normativ-huquqiy xujjatlari, iqtisodchi olimlar asarlari, darsliklar, onlayn platformalar va ochiq kurslar, Ilmiy maqolalar va tahliliy hisobotlar. Fanning yetakchi TOP-300 xalqaro universitetlari dasturi asosida tayyorlanganligi: Iqtisodiyot nazariyasi fani dasturi dunyoning yetakchi oliy ta'lim muassasalaridan bo'lgan Harvard va Stanford universitetlarining Iqtisodiyot nazariyasi fanining o'quv dasturi asosida takomillashtirilgan. Dasturda quyidagi asosiy jihatlar inobatga olingan: Nazariy va amaliy yondashuv uyg'unligi – Har bir nazariy modul amaliy mashg'ulotlar va real misollar bilan boyitiladi: - Real iqtisodiy ma'lumotlar bilan ishlash (IMF, World Bank, OECD statistikasi) - Vaqt qatorlarini tahlil qilish va iqtisodiy ko'rsatkichlarni prognozlash				

- Case study (amaliy tahlil): davlat siyosati va uning iqtisodiy natijalari
- Inflyatsiya va ishsizlik bo'yicha interaktiv mashg'ulotlar- Global iqtisodiy inqirozlar tahlili va taqqoslash

Xalqaro standartlarga muvofiqlik – dastur yuqorida ko'rsatilgan universitetlarning nazariy va amaliy darslari asosida tayyorlangan.

Tanqidiy fikrlash va tahlil ko'nikmalarini rivojlantirish – talabalar iqtisodiy jarayonlarni mustaqil tahlil qilish, baholash va yecimlarini topish bo'yicha mustaqil fikr yuritishni o'rganadilar.

II. Asosiy nazariy qism (ma'ruza mashg'ulotlari)

II.I. Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi:

1-mavzu. “Iqtisodiyot nazariyasi” fanining predmeti va bilish uslublari. Ishlab chiqarish jarayoni va uning natijalari.

Iqtisodiyot tushunchasi va turlari. Iqtisodiy faoliyatning mazmuni. Iqtisodiy qonunlar va kategoriyalar. Iqtisodiy qonunlarning turkumlanishi. Iqtisodiy hodisa va jarayonlar. Iqtisodiy tahlilda matematik, statistik va grafik usullardan foydalanish. Iqtisodiyot oldidagi muammolar.

Ishlab chiqarish jarayonining mazmuni va uning iqtisodiy asoslari. Ishlab chiqarishning tarkibiy tuzilishi. Ishlab chiqarishning jamiyat hayotidagi ahamiyati. Ishlab chiqarish omillari va ularning turkumlanishi. Ishlab chiqarishning umumiy va pirovard natijalari. Ishlab chiqarish funksiyasi. Ishlab chiqarish imkoniyatlari chegarasi. Ishlab chiqarish samaradorligi. Iqtisodiy resurslarni tejash qonuni. Mexnat unumdorligi va unga ta'sir qiluvchi omillar. Ishlab chiqarish samaradorligini oshirish.

2-mavzu. Ijtimoiy-iqtisodiy tizimlar. Mulkchilik munosabatlari.

Ijtimoiy-iqtisodiyot taraqqiyot bosqichlari. Iqtisodiy tizim tushunchasi. Iqtisodiy tizim modellari: an'anaviy iqtisodiyot, ma'muriy-buyruqbozlik iqtisodiyoti, bozor iqtisodiyoti. Bozor iqtisodiyotining bosqichlari: erkin raqobatga asoslangan va hozirgi zamon bozor iqtisodiyoti.

Mulkchilik munosabatlarining iqtisodiy mazmuni. Mulk ob'ekti va sub'ekti. Mulkchilikning iqtisodiy va huquqiy jihatlari. Mulk shakllarining tasniflanishi. Iqtisodiyotni isloh qilishda mulkchilikning o'rni. Mulkchilik shakllarini o'zgartirish usullari: milliyashtirish, davlat tasarrufidan chiqarish va xususiyashtirish. Davlat mulkini xususiyashtirishning usullari. O'zbekiston Respublikasida mulkchilikni davlat tasarrufidan chiqarish va xususiyashtirish jarayonini amalga oshirish bosqichlari.

3-mavzu. Tovar-pul munosabatlari rivojlanishi bozor iqtisodiyoti shakllanishi va amal qilishi asosi sifatida.

Tovar ishlab chiqarishning vujudga kelishi va rivojlanishi sabablari. Tovar va uning xususiyatlari. Natural va tovar ishlab chiqarishning belgilari va farqlari. Tovarning nafliligi va ayirboshlanish qobiliyati (qiymati). Pulning kelib chiqishi va mazmuni. Qiymat shakllari. Pulning asosiy vazifalari: qiymat o'lchovi, muomala vositasi, jamg'arish vositasi, to'lov vositasi. O'zbekistonda milliy valyuta – so'mning muomalaga kiritilishi bosqichlari va ularning

ahamiyati. Milliy valyuta barqarorligini oshirish vazifalarini hal etish borasidagi dasturlar.

Bozor iqtisodiyotining mazmuni va uning rivojlanishi. Bozor iqtisodiyotining sub'ektlari: uy xo'jaliklari, tadbirkorlik sektori, davlat sektori va bank. Bozor iqtisodiyotining asosiy belgilari. Bozor tizimining o'z-o'zini tartibga soluvchi mexanizmi. Bozor iqtisodiyotining afzalliklari. Bozor iqtisodiyotining boshqa ijobiy jihatlari. Bozor iqtisodiyotining asosiy ziddiyatlari va salbiy jihatlari. Bozor mexanizmi.

4-mavzu. Bozor iqtisodiyotining mazmuni va amal qilishi

Bozor iqtisodiyotining mazmuni va uning rivojlanishi. Bozor iqtisodiyotining sub'ektlari: uy xo'jaliklari, tadbirkorlik sektori, davlat sektori va bank. Bozor iqtisodiyotining asosiy belgilari. Bozor tizimining o'z-o'zini tartibga soluvchi mexanizmi. Klassik va hozirgi zamon bozor iqtisodiyoti, ularning umumiy tomonlari va farqlari. Zamonaviy bozor xo'jaligi modellari. Bozor iqtisodiyoti sharoitida doimiy muammolarni hal qilish va resurslardan samarali foydalanish yo'llari. Bozor iqtisodiyotining afzalliklari. Resurslarni taqsimlashning samaradorligi. Iqtisodiy faoliyat va tanlov erkinligi. Iqtisodiy sub'ektlar harakatining ta'minlanishi. Bozor iqtisodiyotining boshqa ijobiy jihatlari.

Bozor iqtisodiyotining asosiy ziddiyatlari va salbiy jihatlari. "Bozor" va "bozor iqtisodiyoti" tushunchalarining o'zaro farqlanishi. Bozorning mazmuni va asosiy belgilari. Bozor mexanizmi. Bozorning ob'ektlari va sub'ektlari. Bozorning vazifalari. Bozorning turkumlanishi. Resurslar, mahsulotlar va daromadlarning doiraviy aylanishi. Bozor infratuzilmasi. Bozor infratuzilmasi muassasalarini guruhlash yo'nalishlari. Bozor infratuzilmasi tarkibi.

5-mavzu. Bozor iqtisodiyotiga o'tish davri va uning O'zbekistondagi xususiyatlari.

Bozor iqtisodiyotiga o'tish davrining mazmuni. Bozor iqtisodiyotiga o'tish – barcha mamlakatlarga xos umumiy jarayon. Bozor iqtisodiyotiga o'tish yo'llari. Bozor iqtisodiyotiga o'tishning revolyusion va evolyusion shakllari. Ma'muriy-buyruqbozlikka asoslangan iqtisodiyotdan bozor iqtisodiyotiga o'tishning xususiyatlari. O'tish davrida bozor iqtisodiyotini shakllantirishning asosiy yo'nalishlari. O'tish davri iqtisodiyotining asosiy belgilari.

Bozor iqtisodiyotiga o'tishning milliy modellari. Mamlakatimiz Birinchi Prezidenti I.Karimovning rahbarligida ishlab chiqilgan bozor iqtisodiyotiga o'tishning "o'zbek modeli", uning tamoyillari va xususiyatlari. "O'zbek modeli"da hozirgi davrdagi jahon moliyaviy iqtisodiy inqirozining salbiy ta'sirlaridan himoya vositasining mujassamlashganligi. O'zbekistonda bozor iqtisodiyotiga o'tishning bosqichlari. Iqtisodiy islohotlarning mazmuni. O'zbekistonda iqtisodiy islohotlarni amalga oshirish konsepsiyasi va strategiyasidamda asosiy yo'nalishlari. Iqtisodiy islohotlarning bosqichlari va ularning vazifalari.

O'zbekistonda islohotlarni chuqurlashtirish va iqtisodiyotni erkinlashtirishning asosiy yo'nalishlari. Mamlakatni modernizatsiyalash jarayonining mazmuni va uning bozor iqtisodiyotiga o'tishni ta'minlashdagi

roli. Modernizatsiyalash jarayonining tamoyillari, asosiy belgi va tarkibiy qismlari. 2022–2026 yillarga mo'ljallangan Yangi O'zbekistonning taraqqiyot strategiyasida mamlakatimizni ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishning ustuvor yo'nalishlari.

6-mavzu. Talab va taklif nazariyasi. Bozor muvozanati.

Talab tushunchasi. Talab qonuni. Talab egri chizig'i. Talab miqdoriga ta'sir qiluvchi omillar. Taklif tushunchasi. Taklif qonuni. Taklif egri chizig'i. Taklif miqdoriga ta'sir qiluvchi omillar. Iqtisodiy resurslarga talab va taklifning xususiyatlari. Talab va taklif miqdorlarining mos kelishi.

Bozor muvozanati. Xususiy va umumiy muvozanatlik. Iste'molchi xatti-harakati nazariyasi. Iste'molchi budjetining cheklanganligi. Narx va daromadlar o'zgarishining iste'molchi tanloviga ta'siri.

7-mavzu. Raqobat va monopoliya. Narxning mohiyati va shakllanish xususiyatlari.

Raqobat vujudga kelishi to'g'risidagi nazariyalar. Raqobatning mohiyati va ob'ektiv asoslari. Raqobat mazmuniga turli tomondan yondashuv. Raqobatning vazifalari. Raqobatning turlari: tarmoq ichidagi va tarmoqlararo raqobat. Raqobat shakllari: sof raqobat, monopolistik raqobat, oligopoliya va sof monopoliya. Demping narxlarni qo'llash. Raqobat kurashining zamonaviy shakllari: mahsulot sifatini oshirish, mahsulotni yangilash, xizmat sifati, reklama, servis, marketing va x.k. Monopoliyaning mohiyati va uning vujudga kelishi sabablari. Monopoliyalarning afzalliklari va ijtimoiy-iqtisodiy oqibatlar. Davlatning monopoliyaga qarshi tadbirlari. Monopoliyaga qarshi qonunchilik.

Narxning mazmuni va uning ob'ektiv asoslari. Narx to'g'risidagi turli nazariyalar. Tovardagi ikki xil xususiyatlarning narxlardagi ifodasi. Narxning shakllanishiga ta'sir etuvchi omillar. Bozor iqtisodiyoti sharoitida narxning vazifalari. Narx turlari: ulgurji va chakana narxlar. Nufuzli, demping va dotatsiyalangan narxlar. Hududiy, milliy va jahon bozori narxlari. Mukammal raqobat sharoitida narxning shakllanish xususiyatlari. Sotuvchi va xaridor narxlari. Ommaviy talab bo'yicha narxning o'zgarishi.

8-mavzu. Tadbirkorlik faoliyati va uning shakllari. Tadbirkorlik kapitali va uning aylanishi

Tadbirkorlik faoliyati nazariyasining rivojlanish bosqichlari. Tadbirkorlik faoliyatining mazmuni va rivojlanish shart-sharoitlari. Tadbirkorlik faoliyatining shakllari: davlat, jamoa, xususiy, aralash va boshqa shakllari. Korxona - tadbirkorlik faoliyatining asosiy va boshlang'ich bo'g'ini. Korxonalar faoliyatining tashkil qilinishi. Aksiyadorlik jamiyati va aksiyadorlik kapitali. Aksiya va uning turlari. Dividend va ta'sisxilar foydasi. Nazorat paketi. Obligatsiyalar. Marketing, uning maqsadi, vazifalari va tamoyillari. Menejment - korxonalarni boshqarish tizimi sifatida. Tadbirkorlik kapitalining mohiyati.

9-mavzu. Korxona (firma) xarajatlari va foydasi.

Ishlab chiqarish xarajatlarini tadqiq etishdagi yondashuvlar. Korxona ishlab chiqarish xarajatlari. Ishlab chiqarish xarajatlarining mazmuni, tarkibi va turlari. Ichki va tashqi xarajatlar. Tannarx. Korxona (firma) ning pul tushumlari va

foydasi. Umumiy foyda. Foyda miqdoriga ta'sir ko'rsatuvchi omillar. Yalpi foydaning taqsimlanishi. Sof foyda. Korxonalarning bankrot bo'lishi (sinishi) va sanatsiya qilinishi. Korxonalar foydasini maksimallashtirish sharti va uni ko'paytirish yo'llari. Foyda miqdorini ko'paytirishda moddiy resurslarni tejashning ahamiyati.

10-mavzu. Ish haqi va mehnat munosabatlari.

Yaratilgan mahsulot va daromadlarning taqsimlanish tamoyillari. "Ishlab chiqarishning uch omili", qo'shilgan omil unumdorligi va boshqa nazariyalar. Ish haqi to'g'risida turlicha nazariyalar. Ish haqining iqtisodiy mazmuni. Nominal va real ish haqi. Real ish haqining darajasi va o'zgarishiga ta'sir ko'rsatuvchi omillar. Ish haqini tashkil qilish shakllari va tizimlari. Mehnat munosabatlari. Kasaba uyushmalarining ish haqi darajasini oshirish yo'llari. Ishchi kuchiga talab va uning taklifini o'zgarishi. Davlatning ish haqi siyosati.

11-mavzu. Agrar munosabatlar va agrobiznes

Agrar munosabatlar va ularning bozor tizimidagi xususiyatlari. Yerning resurs sifatidagi o'ziga xos xususiyatlari. Yerning tabiiy va iqtisodiy unumdorligi. Qishloq xo'jaligida takror ishlab chiqarishning o'ziga xos xususiyatlari. Yer – mulkchilik va xo'jalik yuritish ob'ekti. Yerga egalik va yerdan foydalanish huquqi. Yer rentasi mazmuniga bo'lgan turli xil yondashuvlar va yer rentasining tarixiy shakllari. Yer rentasining mazmuni va turlari: differensial renta, absolyut renta, monopol renta, undirma sanoat va qurilish uchastkalaridan olinadigan renta. Ijara haqi. Yerning narxi va uni belgilovchi omillar. Agrosanoat integratsiyasi. Agrobiznes va uning turlari. Dehqon va fermer xo'jaliklari. Agrofirma, agrosanoat kombinati. O'zbekistonda agrar islohotlarni amalga oshirishning asosiy yo'nalishlari. O'zbekistonda yerga mulkchilik munosabatlari. Yerlarning meliorativ holatini yaxshilash choralari. Tomorqa xo'jaliklarining kengaytirilishi. Qishloq xo'jalik ishlab chiqarishi tarkibiy tuzilishini takomillashtirish. 2017-2021 yillarda qishloq joylarda ishlab chiqarishni modernizatsiyalash va ijtimoiy infratuzilmani jadal rivojlantirishning asosiy yo'nalishlari.

12-mavzu. Milliy iqtisodiyot va uning makroiqtisodiy o'lchamlari. Yalpi ichki mahsulot va uning harakat shakllari.

O'zbekiston Respublikasi davlat mustaqilligining e'lon qilinishi va milliy iqtisodiyotning shakllanishi. Milliy iqtisodiyotning mazmuni va uning tuzilishi. Makroiqtisodiyot. Makroiqtisodiy tahlil va uning vazifalari. Asosiy makroiqtisodiy ko'rsatkichlar. Ijtimoiy takror ishlab chiqarish. Milliy mahsulotning iqtisodiy mazmuni va uning harakat shakllari. Yalpi milliy mahsulot va yalpi ichki mahsulot. Nominal va real yalpi ichki mahsulot. Narx indeksi.

Yalpi ichki mahsulotning tarkibiy tuzilishi. Sof milliy mahsulot, milliy daromad va shaxsiy daromad. Xufyona iqtisodiyot, uning o'lchamlari va namoyon bo'lish shakllari. Milliy mahsulot (YaIM) ni ko'paytirish omillari va yo'llari. Milliy hisoblar tizimi. YaIMni hisoblashga qo'shilgan qiymatlar bo'yicha yondashuv. YaIMni hisoblashga sarf-xarajatlar bo'yicha yondashuv.

Uy xo'jaliklarining iste'mol sarflari. Investitsion sarflar. Davlat sarflari. Chet elliklarning sarflari.

YaIMni hisoblashga daromadlar bo'yicha yondashuv. O'zbekiston iqtisodiyoti yetakchi tarmoqlarini modernizatsiya qilish, texnik va texnologik yangilashni jadallashtirish va uning ko'lamini kengaytirish, ishlab chiqarishni diversifikatsiyalash milliy mahsulotni ko'paytirishning ustivor yo'nalishi sifatida. 2022–2026 yillarga mo'ljallangan Yangi O'zbekistonning taraqqiyot strategiyasi YaIMni ko'paytirish strategiyasi va uni amalga oshirish imkoniyatlari

13-mavzu. Yalpi talab va yalpi taklif

Yalpi talab tushunchasi va uning tarkibi. Yalpi talab egri chizig'i. Yalpi talab miqdoriga ta'sir etuvchi omillar: iste'mol sarflaridagi o'zgarishlar, investitsion sarflar, davlat sarflari, sof eksportdagi o'zgarishlar. Yalpi taklif tushunchasi va uning tarkibi. Yalpi taklif egri chizig'i. Yalpi taklif egri chizig'idagi yotiq, oraliq va tik kesmalar. Yalpi taklif miqdoriga ta'sir qiluvchi omillar: resurslar narxining o'zgarishi, samaradorlikning o'zgarishi, huquqiy me'yorlarning o'zgarishi. Yalpi talab va yalpi taklif o'rtasidagi muvozanat va uning o'zgarishi. AD-AS modeli. Yalpi talab va yalpi taklif egri chiziqlarining kesishishi. Xrapovik samarasi.

Milliy bozorning to'yinganlik darajasi. Taqchilikning iqtisodiy tabiati va uni bartaraf qilish yo'llari. Jahon moliyaviy-iqtisodiy inqirozi davom etib turgan va ayrim mamlakatlar o'rtasida ziddiyat kuchaygan hozirgi sharoitda yalpi talabning qisqarishi. Yalpi talabning oshishini qo'llab-quvvatlash chora-tadbirlari.

14-mavzu. Iste'mol, jamg'arma va investitsiyalar

Iste'molning mazmuni va uning turlari. Iste'mol fondi va iste'mol sarflari. Jamg'arma va uning maqsadi. Iste'mol va jamg'arma o'rtasidagi nisbatning o'zgarishi. Iste'mol va jamg'arma darajasini belgilovchi omillar. Iste'mol va jamg'arma funksiyasi. Iste'mol va jamg'arma hajmiga daromaddan tashqari ta'sir ko'rsatuvchi omillar. Iste'mol va jamg'armaga moyillik, o'rtacha moyillik, keyingi qo'shilgan moyillik hamda ularni aniqlash. Jamg'arishning mazmuni va uning manbalari. Ishlab chiqarish va noishlab chiqarish maqsadidagi jamg'arish. Jamg'arish normasi. Nominal va real jamg'arish.

Investitsiyalarning mazmuni va vazifalari. Investitsiyalarning manbalari va tuzilishi. Investitsiyalarga sarflar darajasini belgilovchi omillar. Yalpi va sof investitsiyalar. Yalpi investitsiya va amortizatsiya nisbati o'zgarishining iqtisodiyotga ta'siri. Investitsiya funksiyasi. Jamg'arma va investitsiya o'rtasidagi nisbat. Jamg'arma va investitsiya o'rtasidagi muvozanatning klassik va keynscha modellari, ular o'rtasidagi farqlar.

O'zbekistonda investitsion faoliyatni ta'minlash va uning shartsharoitlari. Milliy iqtisodiyotni rivojlantirishda ichki investitsiya manbalarni safarbar etish va chet el investitsiyalarini jalb qilishning ahamiyati. Tarkibiy o'zgarishlarni izchil amalga oshirishda qulay investitsiya muhitining yaratilishi va takomillashtirilishi.

2022–2026 yillarga mo'ljallangan Yangi O'zbekistonning taraqqiyot strategiyasida ishlab chiqarishni modernizatsiya qilish, texnik va texnologik jihatdan yangilash, transportkommunikatsiya va ijtimoiy infratuzilma loyihalarini amalga oshirishga qaratilgan faol investitsiya siyosatini olib borish.

15-mavzu. Iqtisodiy taraqqiyot, iqtisodiy o'sish va milliy boylik.

Iqtisodiy taraqqiyotning mazmuni va ko'rsatkichlari. Iqtisodiy taraqqiyotning iqtisodiy o'sishdan farqli jihatlari. Iqtisodiy taraqqiyotning ekstensiv va intensiv turlari. Iqtisodiy o'sish nazariyalari, konsepsiya va modellari. Iqtisodiy o'sishning keynscha va neokeynscha modellari. Kobb-Duglas modelining mazmuni. R.Xarrod va Ye.Domar modellari. V.Leontevning "xarajatlar-natijalar" modeli. "Nol darajadagi iqtisodiy o'sish" konsepsiyasi. Iqtisodiy o'sishning mazmuni, mezonlari va ko'rsatkichlari. Iqtisodiy o'sish sur'ati. «70 miqdori qoidasi». Iqtisodiy o'sishning alohida tomonlarini tavsiflovchi ko'rsatkichlar. Iqtisodiy o'sishning omillari.

Keyingi qo'shilgan ishlab chiqarish omillari unumdorligi ko'rsatkichlari. Real mahsulot o'sishini aniqlab beruvchi omillar. Milliy boylik va uning tarkibiy qismlari. Moddiy-buyumlashgan, nomoddiy (intellektual) va tabiiy boylik. Mamlakatning iqtisodiy salohiyati. O'zbekistonning iqtisodiy salohiyatidan samarali foydalanish va iqtisodiy o'sish muammolari. Iqtisodiy o'sish samaradorligini ta'minlashda tabiiy, moddiy va moliyaviy resurslardan tejab-tergab foydalanishning ahamiyati.

Mamlakatimizda 2022–2026 yillarga mo'ljallangan Yangi O'zbekistonning taraqqiyot strategiyasida mo'ljallangan keng ko'lamli dasturlarni amalga oshirish asosida iqtisodiy o'sishning uzoq muddatli barqaror o'sish sur'atlarini ta'minlash.

16-mavzu. Milliy iqtisodiyotning muvozanatli va mutanosibli rivojlanishi.

Iqtisodiy muvozanat tushunchasi. Umumiy iqtisodiy va xususiy muvozanatlik. Turg'un va muttasil rivojlanib boruvchi muvozanatlik. Iqtisodiy muvozanatlik darajasini aniqlash usullari. Iqtisodiy muvozanatning amal qilish tamoyillari va namoyon bo'lish shakllari. Iqtisodiy mutanosiblik va uning turlari. Mutanosibliklarning tasniflanishi. Mutanosibliklarni ta'minlash orqali milliy iqtisodiyotning muvozanatli rivojlantirilishi.

O'zbekistonda iqtisodiyotning tarkibiy o'zgartirish, diversifikatsiyalash modernizatsiyalash asosida mutanosibli rivojlantirilishi. Makroiqtisodiy barqarorlashtirish siyosatining amalga oshirilishi. Harakatlar strategiyasi bo'yicha milliy iqtisodiyotning mutanosibli va barqarorligini ta'minlash, uning tarkibida sanoat, xizmat ko'rsatish sohasi, kichik biznes va xususiy tadbirkorlik ulushini ko'paytirish.

17-mavzu. Iqtisodiyotning siklligi va makroiqtisodiy beqarorlik

Iqtisodiy rivojlanishdagi nomutanosibliklar va ularning namoyon bo'lish shakllari. Iqtisodiyotning siklli rivojlanishi. Iqtisodiy sikl fazalari. siklik tebranishlar. Iqtisodiy sikl nazariyalari. Eksternal va internal nazariyalar. Sof monetar nazariya. Yetarlicha iste'mol qilmaslik nazariyasi. Jamg'arish nazariyasi. Psixologik nazariya. Iqtisodiy sikl turlari. Iqtisodiy inqirozning

mazmuni, sabablari va turlari. Pul-kredit sohasidagi inqiroz, valyuta inqirozi, birja inqirozi, ekologik inqiroz, tarmoqlar inqirozi, tarkibiy inqiroz, agrar inqiroz. Davriy, oraliq, nomuntazam inqirozlar. Ortiqcha ishlab chiqarish va taqchil ishlab chiqarish inqirozlari. Rivojlangan mamlakatlarning jahon moliyaviy-iqtisodiy inqirozidan chiqish borasidagi chora-tadbirlari.

Inqirozlarning O'zbekiston iqtisodiyotiga ta'siri hamda uning oqibatlarini oldini olish va yumshatishga asos bo'lgan omillar. O'zbekistonda inqirozga qarshi ko'rilgan choralarning ahamiyati.

18-mavzu. Ishchi kuchi, uning bandligi va ishsizlik.

Ishchi kuchining ijtimoiy-iqtisodiy mazmuni. Ishchi kuchining takror ishlab chiqarilishi. Ishchi kuchining miqdor va sifat jihatdan aniqlanishi. FTTning ishchi kuchini sifat jihatdan takomillashuviga ta'siri. Nufus qonuni. Aholining tabiiy o'sishi. Ishchi kuchi migratsiyasi va uning shakllari. Ishchi kuchi bozori. Ishchi kuchiga talab va taklif hamda uni aniqlovchi omillar. Ishchi kuchining nafililigi va qiymati. Ishchi kuchi bozorining ijtimoiy-iqtisodiy xususiyatlari. Fillips egri chizig'i. Ishchi kuchining ayrim sohalardan bo'shashi va uni qayta taqsimlashning bozor mexanizmi.

Ishchi kuchi bandligi to'g'risida turli xil nazariyalar. Neoklassik, keynscha, monetaristik, institutsional-sotsiologik maktab konsepsiyalari. Shartnomaga asoslangan bandlik nazariyasi. Bandlik modellari. Moslashuvchan ishchi kuchi bozori konsepsiyasi. Ishsizlik va uning turlari. Friksion, tarkibiy va siklik ishsizlik. Institutsional, texnologik, hududiy, yashirin, turg'un ishsizlik. Ishsizlikning tabiiy darajasi. Ishsizlik darajasi va uni aniqlash. Ishsizlikning iqtisodiy va ijtimoiy oqibatlari. A.Ouken qonuni. Ishsizlik va inflyatsiyaning o'zaro bog'liqligi.

2022–2026 yillarga mo'ljallangan Yangi O'zbekistonning taraqqiyot strategiyasida ishchi kuchi bandligini ta'minlash, ishsizlik darajasini kamaytirish, ishchi kuchi bozori mutanosibligi va infratuzilmasini rivojlantirish borasidagi davlat siyosatining asosiy yo'nalishlari.

19-mavzu. Moliya tizimi va moliyaviy siyosat.

Moliyaning mazmuni va ahamiyati. Moliyaviy munosabatlarning ob'ektlari va sub'ektlari. Moliyaning vazifalari. Moliya tizimi va uning bo'g'inlari. Davlat budjeti va uning moliyaviy resurslarni shakllantirishdagi ahamiyati. O'zbekiston Respublikasi davlat budjetining tuzilishi. Davlat budjetining daromadlari va xarajatlari tarkibi hamda ularning egri chizig'i. Budjet taqchilligi va davlat qarzlar, ularning iqtisodiyotga ta'siri. Davlat ichki qarzi. Davlat krediti. Davlat tashqi qarzi.

2022–2026 yillarga mo'ljallangan Yangi O'zbekistonning taraqqiyot strategiyasida davlat budjetining barcha darajalarida mutanosiblikni ta'minlash.

Bozor iqtisodiyoti sharoitida soliqlar va uning vazifalari. Soliq solish tamoyillari. Soliq imtiyozlari. Soliqlarning turkumlanishi. Laffer egri chizig'i. Soliq yuki va uning darajasini aniqlash. Soliq yukining taqsimlanishi. Moliyaviy siyosat. Fiskal (soliq-budjet) siyosat. O'zbekistonda soliq yukini kamaytirish va soliqqa tortish tizimini soddalashtirish hamda unifikatsiya qilish.

20-mavzu. Pul-kredit tizimi. Banklar va ularning bozor iqtisodiyotidagi roli.

Pul muomalasi. Pul tizimi va uning tarkibiy qismlari. Muomala uchun zarur bo'lgan pul miqdorini aniqlash va unga ta'sir etuvchi omillar. Pul muomalasi qonunlari. Pulning aylanish tezligi. Pul miqdorini aniqlashga turlicha yondashuvlar. $MV=PQ$ tenglamasining amal qilishi. Pul agregatlari. Pul bozorida talab va taklif. Pul taklifi va uning multiplikatori.

Inflyatsiya va uning kelib chiqish sabablari. Inflyatsiya darajasi va sur'ati. Talab va taklif inflyatsiyasi. Inflyatsiya turlari: o'rmalab boruvchi, jadal va giperinflyatsiya. Inflyatsiyaning ijtimoiy-iqtisodiy oqibatlari, Davlatning inflyatsiyaga qarshi siyosati. Kreditning mohiyati, vazifalari va turlari. Kredit munosabatlarining ob'ektlari va sub'ektlari. Kredit resurslarining manbalari. Kredit berishta moyillari. Foiz stavkasi va uning darajasini aniqlovchi omillar.

Kredit-pul tizimini davlat tomonidan tartibga solish. Banklarning iqtisodiy mazmuni. Bank tizimi. Markaziy bank va uning vazifalari. Tijorat banklari va ularning vazifalari. Bank operatsiyalari va bank foydasining hosil bo'lishi. Bank tizimining takomillashtirilishi. IS-LM modelida budjet-soliq va pul kredit siyosati.

O'zbekistonda milliy valyutani mustahkamlash siyosatining amalga oshirilishi. So'mning xarid quvvatini oshirib borish va barqarorligini ta'minlash. Inflyatsiyaga qarshi aniq o'ylangan siyosat o'tkazish. Pul miqdorining o'sishini tovarlar va xizmatlar miqdorining tegishli darajada o'sishi bilan bog'lab olib borish. Milliy valyuta almashuv kursining barqarorligiga erishish.

2022–2026 yillarga mo'ljallangan Yangi O'zbekistonning taraqqiyot strategiyasi ilg'or xalqaro tajribada qo'llaniladigan instrumentlardan foydalangan holda pul-kredit siyosatini yanada takomillashtirish, shuningdek valyutani tartibga solishda zamonaviy bozor mexanizmlarini bosqichma-bosqich joriy etish, milliy valyutaning barqarorligini ta'minlash.

21-mavzu. Bozor iqtisodiyotini tartibga solishda davlatning roli.

Iqtisodiyotni tartibga solishning mohiyati va zarurligi. Iqtisodiyotni tartibga solishning klassik, monetaristik, keynscha nazariyalari. Iqtisodiyotni davlat tomonidan tartibga solishning maqsadi. Davlatning iqtisodiy o'rni va vazifalari: bozor munosabatlari qatnashchilarini huquqiy himoyalash, raqobatchilik muhitini vujudga keltirish; resurslar, mahsulotlar va daromadlarni qayta taqsimlash; iqtisodiyotning va pul muomalasining barqarorligini ta'minlash; tashqi iqtisodiy faoliyatni tartibga solish. Fan-texnika taraqqiyoti, tarkibiy, ijtimoiy va mintaqaviy siyosatni amalga oshirishda davlatning o'rni. Davlatning iqtisodiyotni tartibga solishdagi bevosita va bilvosita usullari. Iqtisodiyotning davlat sektori va uning chegaralari. Davlat buyurtmalari va davlat xaridlari. Iqtisodiyotni bevosita tartibga solishning ma'muriy vositalari. Iste'molchi va ishlab chiqaruvchi ortiqchaligi. Pul-kredit siyosati. Monetar siyosat. Budjet siyosati. Davlat iqtisodiy dasturlari. Tashqi iqtisodiy usullari. Hozirgi sharoitda davlatning iqtisodiyotni tartibga solishdagi roliga qarashlarning o'zgarishi.

2022–2026 yillarga mo'ljallangan Yangi O'zbekistonning taraqqiyot strategiyasida mamlakatning ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanish jarayonlarini tartibga solishda davlat ishtirokini kamaytirish, davlat boshqaruvi tizimini markazlashtirishdan chiqarish va demokratlashtirish, davlat-xususiy sheriklikni kengaytirish, nodavlat, jamoat tashkilotlari va joylardagi o'zini o'zi boshqarish organlarining rolini oshirish vazifalari.

22-mavzu. Aholi daromadlari va davlatning ijtimoiy siyosati.

Aholi daromadlari, ularning turlari va shakllanish manbalari. Nominal va real daromad. Daromadlarning tabaqalanish sabablari va omillari. Turmush darajasi va sifati. Turmush darajasi va qashshoqlikning ko'rsatkichlari. Oila budjeti: daromadlar va xarajatlar tarkibi. Farovonlikning eng quyi chegarasi. Turmush tarzi. Yashash minimumi. Iste'molchi savatchasi. Daromadlar tengsizligi va uning darajasini aniqlash. Lorens egri chizig'i. Ditsel va Jini koeffitsientlari. Kuznes gipotezasi. Bozor iqtisodiyoti sharoitida daromadlar tengsizligini keltirib chiqaruvchi umumiy omillar.

Daromadlarni davlat tomonidan qayta taqsimlash g'oyasi, maqsadi va dastaklari. Ijtimoiy to'lovlar. Ijtimoiy siyosat. O'zbekiston bozor iqtisodiyoti sharoitida aholini ijtimoiy himoyalashning asosiy yo'nalishlari. Ichki iste'mol bozorini himoya qilish. Aholining kam ta'minlangan tabaqalarini ijtimoiy himoyalash va qo'llab-quvvatlash. Aholining real pul daromadlarini va xarid qobiliyatini oshirish, kam ta'minlangan oilalar sonini va aholining daromadlari bo'yicha farqlanish darajasini yanada kamaytirish

23-mavzu. Jahon xo'jaligi va uning evolyusiyasi.

Jahon xo'jaligining tashkil topishi, bosqichlari va asosiy belgilari. Jahon xo'jaligi sub'ektlari. Jahon mamlakatlarining iqtisodiy rivojlanish ko'rsatkichlari. Ishlab chiqarishning baynalmilallashuvi. Xalqaro mehnat taqsimoti. Iqtisodiy o'zaro bog'liqlikning o'sishi va bevosita xalqaro ishlab chiqarishning shakllanishi. Iqtisodiyotning baynalminallashuvida FTT va transmilliy kapitalning o'rni.

Globallashuv jarayonining mohiyati va asosiy yo'nalishlari. Jahon xo'jaligi globallashuvi jarayonlarining ziddiyatli tomonlari. Turli mamlakatlardagi iqtisodiy rivojlanishning bir tekisda bormasligi. Boy va qashshoq mamlakatlar o'rtasidagi farqning kuchayishi. Ekologik halokat tahdidlarining kuchayib borishi. Turli mamlakatlarda aholi soni o'zgarishining farqlanishi. Hozirgi davrdagi jahon moliyaviy-iqtisodiy inqirozining vujudga kelishiga globallashuv jarayonlarining ta'siri.

Xalqaro iqtisodiy munosabatlarning mazmuni va shakllari. Kapitalning xalqaro harakati. Ishchi kuchining xalqaro migratsiyasi. Fan-texnika yutuqlarining xalqaro ayirboshlanishi. Jahon infratuzilmasining rivojlanishi. Jahon xo'jaligi aloqalarini xalqaro tartibga solish. Moliya, valyuta va kredit, jahon savdosi sohalaridagi tartibga soluvchi tuzilmalar.

2022–2026 yillarga mo'ljallangan Yangi O'zbekistonning taraqqiyot strategiyasida chuqur o'ylangan, o'zaro manfaatli va amaliy tashqi siyosat sohasidagi ustuvor yo'nalishlar, davlat mustaqilligi, suverenitetini mustahkamlash, mamlakatning xalqaro munosabatlarning teng huquqli sub'ekti

sifatidagi o'zni va rolini oshirish, rivojlangan demokratik davlatlar qatoriga kirish, O'zbekistonning yon-atrofida xavfsizlik, barqarorlik va ahil qo'shnichilik muhitini shakllantirish.

24-mavzu. Xalqaro iqtisodiy integratsiya va O'zbekistonning jahon hamjamiyatiga kirib borishi.

Xalqaro iqtisodiy integratsiya jarayonlari to'g'risidagi turlicha nazariyalar va ularning asosiy yo'nalishlari. Xalqaro iqtisodiy integratsiyaning mazmuni. Xalqaro iqtisodiy integratsiyaning asosiy shakllari. Xalqaro iqtisodiy integratsiya jarayonini taqozo qiluvchi omillar. Jahondagi asosiy integratsion guruhlarining amal qilish xususiyatlari. Ochiq iqtisodiyot va uning o'ziga xos belgilari. Davlatlararo iqtisodiy integratsiyaning rivojlanishidagi shart-sharoitlar. Turli mintaqalardagi asosiy integratsion guruhlar. Yevropa Ittifoqi (YeI), Erkin savdo to'g'risida Shimoliy Amerika bitimi (NAFTA), Janubi-Sharqiy Osiyo mamlakatlari assotsiatsiyasi (ASEAN), Mustaqil davlatlar hamdo'stligi (MDH). O'zbekistonning jahon iqtisodiyotiga qo'shilishining shart-sharoitlari. Respublikaning jahon xo'jaligiga integratsiyalashuvining global, transkontinental, mintaqalararo, mintaqaviy darajalari. O'zbekiston tashqi iqtisodiy faoliyatining asosiy yo'nalishlari. O'zbekistonning turli mamlakatlar bilan o'zaro manfaatli ikki tomonlama hamkorlik aloqalarining kuchayib borishi mamlakatimizda ochiq industrial iqtisodiy hududlarning rivojlanishi. O'zbekistonning yaqin qo'shni mamlakatlar bilan iqtisodiy hamkorligining kuchayishi. va uning tuzilishi.

25-mavzu. Jahon bozori. Xalqaro valyuta va kredit munosabatlari.

Xalqaro savdo to'g'risidagi turli xil nazariyalar. Mutlaq ustunlik va qiyosiy ustunlik nazariyalari. Xeksher-Olin-Samuelsan modeli. Ishlab chiqarish omillari nisbati nazariyasi. Ishchi kuchi malakasi modeli. Muqobil xarajatlar modeli. Tovarning hayotiy sikli nazariyasi. Xalqaro savdoning mazmuni. Eksport va import, ular o'rtasidagi nisbatning o'zgarishi. Taqqoslama eksport ixtisoslashuvi koeffitsienti. Eksport kvotasi. Eksport va import multiplikatori. Eksport va import hajmi o'zgarishining yalpi milliy ishlab chiqarish hajmiga ta'siri.

Xalqaro savdoning xususiyatlari. Proteksionizm va erkin savdo siyosatlari. Eksportni rag'batlantirish usullari. To'lov balansi va uning tarkibi. Tashqi savdo balansi. Absorbsiya. Kapital harakati balansi. Rasmiy zaxiralarning asosiy ko'rinishlari. Rasmiy zaxiralar bo'yicha operatsiyalar. Jahon moliyaviy-iqtisodiy inqirozining vujudga kelishida tashqi qarz va tashqi savdo balansidagi nomutanosibliklar kuchayishining ta'siri.

Xalqaro valyuta-kredit munosabatlari. Milliy va xalqaro valyuta tizimi. Jahon valyuta tizimining rivojlanish bosqichlari: oltin standart, oltindevizli va suzib yuruvchi valyuta tizimi. Valyuta kursi va unga ta'sir ko'rsatuvchi omillar. Xarid qilish layoqati pariteti nazariyasi. Valyuta-moliya sohasidagi davlatlararo tashkilotlar faoliyatining rivojlanishi. Xalqaro valyuta fondi. Yevropa valyuta tizimi. Xalqaro tiklanish va taraqqiyot banki. Xalqaro moliyaviy korporatsiya. Iqtisodiy hamkorlik va rivojlanish tashkiloti. Yevropa tiklanish va taraqqiyoti banki. Osiyo taraqqiyot banki.

III. Amaliy mashg'ulotlari buyicha ko'rsatma va tavsiyalar

Amaliy mashg'ulotlar uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi:

I-yarim yillik

1. "Iqtisodiyot nazariyasi" fanining predmeti va bilish uslublari.
2. Ishlab chiqarish jarayoni va uning natijalari.
3. Iqtisodiy tizimlar va mulkchilik munosabatlari.
4. Tovar-pul munosabatlari rivojlanishi bozor iqtisodiyoti shakllanishi va amal qilishi asosi sifatida.
5. Bozor iqtisodiyotining mazmuni va amal qilishi.
6. Bozor iqtisodiyotiga o'tish davri va uning O'zbekistondagi xususiyatlari.
7. Talab va taklif nazariyasi. Bozor muvozanati
8. Raqobat va monopoliya.
9. Narhning mohiyati va shakllanish xususiyatlari.
10. Tadbirkorlik faoliyati va uning shakllari. Tadbirkorlik kapitali va uning aylanishi.
11. Korxona (firma) xarajatlari va foydasi.
12. Ish haqi va mehnat munosabatlari.
13. Agrar munosabatlar va agrobiznes.

II-yarim yillik

14. Milliy iqtisodiyot va uning makroiqtisodiy o'lchamlari.
15. Yalpi talab va yalpi taklif.
16. Iste'mol, jamg'arma va investitsiyalar.
17. Iqtisodiy o'sish va milliy boylik.
18. Milliy iqtisodiyot nisbatlari va muvozanati.
19. Iqtisodiyotning siklligi va makroiqtisodiy beqarorlik
20. Ishchi kuchi, uning bandligi va ishsizlik.
21. Moliya tizimi va moliyaviy siyosat.
22. Pul-kredit tizimi. Banklar va ularning bozor iqtisodiyotidagi roli.
23. Bozor iqtisodiyotini tartibga solishda davlatning roli.
24. Aholi daromadlari va davlatning ijtimoiy siyosati.
25. Jahon xo'jaligi va uning evolyusiyasi.
26. Xalqaro iqtisodiy integratsiya va O'zbekistonning jahon hamjamiyatiga kirib borishi.
27. Jahon bozori. Xalqaro valyuta va kredit munosabatlari.

Amaliy mashg'ulotlar multimedia qurilmalari bilan jihozlangan auditoriyada bir akademik guruhga bir professor-o'qituvchi tomonidan o'tkazilishi zarur. Mashg'ulotlar faol va interfaktiv usullar yordamida o'tilishi, mos ravishda munosib pedagogik va axborot texnologiyalar qo'llanilishi maqsadga muvofiq.

IV. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar

Mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan mavzular:

1. Mehnat unumdorligi - iqtisodiy o'sish omili sifatida.
2. Bozor infratuzilmasi va uning unsurlari.

	3. Bozor iqtisodiyotining ijtimoiy yo‘naltirilganligi va uning O‘zbekistondagi xususiyatlari. 4. Mulkchilik shakllari o‘zgarishining yo‘llari va usullari. 5. Raqobat kurashining shakllari va usullari. 6. Monopoliyalar, ularning amal qilish va tartibga solish xususiyatlari. 7. Ishlab chiqarish xarajatlari va ularni kamaytirish yo‘llari. 8. Korxona foydasining taqsimlanishi va ishlatilishi. 9. Milliy iqtisodiyot va uning makroiqtisodiy ko‘rsatkichlari. 10. O‘zbekistonda milliy hisoblar tizimi: xolati va istiqbollari. 11. Makroiqtisodiy muvozanatlikning mohiyati va unga erishish yo‘llari. 12. Iqtisodiy o‘rishning mohiyati, asosiy tavsifnomasi va modeli. 13. Soliqlar, ularning vazifalari va turlari. 14. Jahon xo‘jaligining shakllanishi va rivojlanishi. 15. Xalqaro iqtisodiy integratsiya, uning mazmuni va shakllari. 16. Jahonning global iqtisodiy muammolari. 17. Erkin savdo va proteksionizm siyosati. 18. O‘zbekiston tashqi savdo munosabatlari geografiyasining sifat jihatidan o‘zgarib borishi. V.Kurs ishi Iqtisodiyot nazariyasi fanidan kurs ishi mavjud emas. Mustaqil o‘zlashtiriladigan mavzular bo‘yicha talabalar tomonidan referatlar tayyorlash va uni taqdimot qilish tavsiya etiladi.
3.	VI. Ta’lim natijalari / Kasbiy kompetensiyalari Talaba bilishi kerak: • ijtimoiy-iqtisodiy taraqqiyotning umumiy asoslari, bosqichlari, o‘zgarish sabablari va oqibatlari; hozirgi zamon bozor iqtisodiyotining xususiyatlari; iqtisodiy qonunlar va kategoriyalar to‘g‘risida <i>tasavvurga ega bo‘lishi; (bilim)</i> • iqtisodiyot nazariyasi asoslarini; milliy iqtisodiyotning amal qilishi va rivojlanishi qonuniyatlarini; makroiqtisodiy darajadagi vaziyatlarni; 8 iqtisodiy jarayonlarning amal qilish xususiyatlarini <i>bilishi va ulardan foydalana olishi; (ko‘nikma)</i> • talaba iqtisodiy hodisa va jarayonlarni tahlil qilish usullarini bilgan holda samarali qo‘llash; iqtisodiy qonunlarni, ilmiy tushunchalarning (kategoriyalarning) amal qilish xususiyatlarini, mexanizmlarini bilgan holda iqtisodiy muammolar bo‘yicha yechimlar qabul qilish <i>ko‘nikmalariga ega bo‘lishi kerak. (malaka)</i>
4.	VII. Ta’lim texnologiyalari va metodlari: • ma’ruzalar; • interfaol keys-stadilar; • seminarlar (mantiqiy fiklash, tezkor savol-javoblar);

	• guruhlarda ishlash; • taqdimotlarni qilish; • individual loyihalar; • jamoa bo‘lib ishlash va himoya qilish uchun loyihalar.
5.	VIII. Kreditlarni olish uchun talablar: Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to‘la o‘zlashtirish, tahlil natijalarini to‘g‘ri aks ettira olish, o‘rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushohada yuritish va joriy, oraliq nazorat shakllarida berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat bo‘yicha yozma ishni topshirish.
6.	Asosiy adabiyotlar 1. Economics: principles, problems, and policies / Campbell R. McConnell, 2. Stanley L. Brue, Sean M. Flynn. — 21th edition. 2018 Economics, 3rd Edition. N. Gregory Mankiw and Mark P. Taylor. © 2014. 3. Ekonomicheskaya teoriya: uchebnik / S.S. Nosova. — 4-ye izd., ster. — Moskva:KNORUS, 2017. - 792 s. 4. Shodmonov Sh.Sh. Iqtisodiyot nazariyasi. Darslik. – T.: Iqtisodiyot, 2021. – 782 bet. 5. Shodmonov Sh.Sh., Raxmatov M.A. Iqtisodiyot nazariyasi. Darslik. – T.: “Zamin-nashr” nashriyoti, 2020. – 820 bet. 6. Xajiev B.D., Mambetjanov Q.K. Ekonomicheskaya teoriya. Uchebnik. - T.: «IQTISODIYoT», 2019. - 552 str. Qo‘shimcha adabiyotlar 1. O‘zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi – T.: O‘zbekiston, 2021. – 46 b. 2. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022 yil 28 yanvardagi “2022–2026 yillarga mo‘ljallangan Yangi O‘zbekistonning taraqqiyot strategiyasi” PF–60-son Farmoni. 3. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017 yil 7 fevraldagi PF4947-sonli “O‘zbekiston Respublikasini yanada rivojlantirishning Harakatlar strategiyasi to‘g‘risida”gi Farmoni. 4. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020 yil 2 martdagi «Ilm, ma’rifat va raqamli iqtisodiyotni rivojlantirish yili»da amalga oshirishga oid Davlat dasturi to‘g‘risida»gi O‘zbekiston Prezidenti Farmoni. 5. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019 yil 17 yanvardagi “2017- 2021 yillarda O‘zbekiston Respublikasini rivojlantirishning beshta ustuvor yo‘nalishi bo‘yicha Harakatlar strategiyasini “Faol investitsiyalar va ijtimoiy rivojlanish yili”da amalga oshirishga oid davlat dasturi to‘g‘risida” gi PF5635-sonli Farmoni. 6. O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoevning Oliy Majlisga Murojaatnomasi // Xalq so‘zi gazetasi, 2022 yil 20 dekabr. 7. Xodiev B.Yu., Shodmonov Sh.Sh. Iqtisodiyot nazariyasi. Darslik. – T.: Barkamol fayz-media, 2017. – 783 bet. 8. Shodmonov Sh.Sh., Mamaraximov B.E. Iqtisodiyot nazariyasi. Ma’ruzalar matni. – T.: Iqtisod-moliya, 2016. – 728 bet.

	9. Shodmonov Sh.Sh., G'ofurov U.V. Iqtisodiyot nazariyasi. Darslik. – T.: Iqtisod-moliya, 2010. – 728 bet. 10. O'lmasov A., Vahobov A.V. Iqtisodiyot nazariyasi. Darslik. – T.: «Iqtisodmoliya», 2014. – 480 bet. 11. Ekonomicheskaya teoriya: Uchebnik dlya bakalavrov / Pod obsh. red. A.A.Kochetkova. 5 – izd., pererab. i dop. – M.: izdatelsko-torgovaya korporatsiya «Dashkov i K», 2014. - 696 c. 12. Ekonomicheskaya teoriya. Ekonomicheskie sistemy: formirovanie i razvitie: Uchebnik / Pod red. I.K. Larionova, S.N.Silvestrova. – M.: izdatelsko-torgovaya korporatsiya «Dashkov i K», 2015. - 876 c. 13. Ekonomicheskaya teoriya (politekonomiya): Uchebnik / Pod obsh. red. d-ra ekon. nauk, prof., zasl. Deyatelya nauki RF G.P. Juravlevoy. – 5-ye izd. – M.: INFRA – M, 2014, - 864 s. – (Vysshee obrazovanie). 14. Ekonomicheskaya teoriya: uchebnoe posobie / kollektiv avtorov: pod red. V.M. Sokolinskogo. – 7-ye izd., ster. – M.: KNORUS, 2014. -464 s. – (Bakalavriat). Rasmiy saytlar 1. www.gov.uz – O'zbekiston Respublikasi xukumat portali. 2. www.lex.uz – O'zbekiston Respublikasi Qonun hujjatlari ma'lumotlari milliy bazasi. 3. www.edu.uz - O'zbekiston Respublikasi Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligi portali/ 4. www.mf.uz - O'zbekiston Respublikasi Moliya vazirligi sayti/ 5. www.mineconomy.uz - O'zbekiston Respublikasi Iqtisodiyot vazirligi sayti. 6. www.stat.uz - O'zbekiston Respublikasi davlat statistika qo'mitasi rasmiy sayti. 7. www.data.worldbank.org - Jahon bankining dunyo mamlakatlari bo'yicha ma'lumotlar sayti. 8. www.knoema.ru - Mamlakatlar bo'yicha ma'lumotlar sayti. 9. www.ecsocman.hse.ru - Moskva oliy iqtisodiyot maktabi sayti.
7.	Fan dasturi Qo'qon davlat universiteti tomonidan ishlab chiqilgan va universitet Kengashining 2025-yil 29-avgustdagi 1-sonli qarori bilan tasdiqlangan
8.	Fan/modul uchun mas'ullar: Babaeva N.M. – “Geografiya va iqtisodiyot” kafedrası professor v.v.b., iqtisodiyot fanlari doktori (DSc)
9.	Taqrizchilar: Alimova G.A. – O'zbekiston Respublikasi Iqtisodiy taraqqiyot va kambag'allikni qisqartirish vazirligi huzuridagi Prognozlashtirish va makroiqtisodiy tadqiqotlar institutining bosh ilmiy xodimi, i.f.n., dotsent.

	Muminov N.G. – O‘zMU “Iqtisodiyot nazariyasi” kafedrası mudiri, i.f.n., dotsent.
--	--